

Staten, støttet paa Folkevilliens lovlige Organ, kan indtage en fast Holdning midt i alle de Forhold, hvorfra efter Historiens Bidnesbyrd Farer for Folkets frihed saa ofte ere udgaaede; thi hvad der nu gjælder om Danmark, vil ikke turde ventes til enhver Tid at ville finde Sted: at Kjærlighed til Folkets Frihed og Agtelse for dets lovlige Rettigheder findes paa Thronen. Ministeransvarligheden er endelig Betingelsen for den fuldstændige Uttringsfrihed om alle Statens Anliggender og alle Statsstyrelsens Handlinger — ikke mindre i Folkerepresentationen, end i Pressen og i Folkesamlinger, — som er Livsprincippet for enhver fri Forfatning, og ved hvis uhindrede Brug den oplyste offentlige Mening vil erholde en saadan Styrke, at den bliver den bedste Control med alle Statslivets officielle Organer, og i sidste og i høieste Instants gjør Folket til Herre over sin egen Skæbne.

Det Udvalget efter disse Betragtninger over den Rigsdag i Udfast meddeelte Fællesforfatnings Bessaffenhed til Slutning har at besvare det alvorfulde Spørgsmaal, hvorvidt efter dets Formening den danske Rigsdag ved nu at meddele sit Samtykke til, at den vedtagne Grundlovsbestemmelse om Grundlovens Indskrænkning samtidig med Fællesforfatningen skal træde i Kraft, bør sætte Kongen istand til at lade samme udgaae som en for hele Monarchiet forbindende Lov, maa Tanken naturligen vende sig til dette Spørgsmaals historiske Sammenhæng med den hele Udvikling af vore Forhold og dets Betydning i den Statsorden, som derved vil fremkomme.

Med Hensyn hertil er det da en Kjendsgjerning, at den Hovedopgave, det danske Folk har stillet sig, og som den danske Rigsdag stadigen har tilstræbt, er Danmarks constitutionelle Forbindelse med Slesvig. Selve Grundloven „for Danmarks Rige“ indeholder Paastanden herom, og om end Begivenheder, over hvilke det ikke er lykkedes Danmark at blive Herre, have hindret os i at naae dette Maal paa den Maade, hvorpaa vi engang haabede at komme

derhen, saa er selve Formaålet dog aldrig opgivet. Derimod har Kundgjørelsen af 28de Januar 1852 og alle de Forhandlinger, hvoraf samme er fremgaaet, dertil anvist os en anden Vej, og ligesom denne er bleven banet derved, at den administrative Adskillelse mellem Slesvig og Holsteen, som senere ved disses særlige Forfatninger har erholdt sin Stadfæstelse, er bleven anerkjendt af Tydskland, som tidligere paa Holsteens Vegne havde troet at kunne gjøre en modsat Paastand gjældende, saaledes har den danske Rigsdag ved mange Leiligheder, og senest ved den endelige Vedtagelse af Grundlovsbestemmelsen om Grundlovens Indskrænkning, vedkjendt sig den Overbeviisning, at den constitutionelle Forening nu kun kan naaes gennem en Fællesforfatning, der tillige omfatter Holsteen og Lauenborg. Hvad enten denne Udvidelse nu betragtes som en Binding eller som en Ulempe, er den saaledes dog Betingelsen for at naae vort Maal. Om denne Forbindelse for Slesvigs og for Holsteen-Lauenborgs Bedkommende vil blive lige inderlig og lige varig, maa Fremtiden vise; men saameget staaer fast, at den Fællesforfatning, der ad møjsommelige Veie nu er bragt saavidt, at dens Skrafttræden kun er betinget af den danske Rigsdags Samtykke, omstider aabner en sikkert Udset til, at Slesvig vil indtræde i en fri Forfatnings Fællesskab med det øvrige Danmark, hvoraf ingen Fremtid skal kunne udrykke samme, saalange det danske Folk ikke vil forraade sig selv, eller selv gaaer tilgrunde.

De Ulemper og Farer, som Holsteens og Lauenborgs fra vor forskjellige Nationalitet og deres dobbelte statsretlige Forhold til Danmark og til Tydskland ville medbringe i et saadant Fællesskab, kan Ingen overse eller nægte. Det er muligt, at de under en nærmere Samvirken for fælles Interesser ville vise sig mindre, end de maae fremstille sig for den nu levende Slægt. Men det er vist, at ingen ensidig Beslutning af den danske Konge, endstige af den danske Rigsdag, kan sjerne disse Ulemper eller give fuld Betyggelse mod disse Farer. Hvorledes dette Forhold skal udvikle sig, vil væsentligen beroe paa, hvorledes i Tidernes Løb Forholdene ville uddanne sig i Tydskland. Hvad vi derved have at vaage